

Серія «Початкова школа. Виховна робота»
Заснована 2009 року

Харків
Видавнича група «Основа»
2015

УДК 37.091.3
ББК 74.202.5
П56

Пономаренко Л. В., Тютюнник С. В.

П56 Я не ображу рідної землі... Сценарії заходів екологічного спрямування. 1–4 класи. — Х. : Вид. група «Основа», 2015. — 120 с. — (Серія «Початкова школа. Виховна робота»).

ISBN 978-617-00-2259-2

Посібник містить сценарії виховних заходів екологічного (природоохоронного) спрямування у 1–4-х класах, різноманітні за формою проведення (свята, подорожі, заочні екскурсії, години спілкування, екологічні ігри та ін.).

Зручний формат та розміщення розробок на відривних аркушах дозволять класному керівникові використовувати матеріал посібника як роздавальний, а місця для записів — робити необхідні примітки щодо виконавців ролей, музичного супроводу, дій гравців і т. ін.

Для вчителів початкової школи.

УДК 37.091.3
ББК 74.202.5

Навчальне видання

Серія «Початкова школа. Виховна робота»

ПОНОМАРЕНКО Лариса Василівна
ТЮТЮННИК Світлана Вадимівна

Я НЕ ОБРАЖУ РІДНОЇ ЗЕМЛІ....
СЦЕНАРІЇ ЗАХОДІВ ЕКОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ.
1–4 КЛАСИ

Головний редактор *Ю. Є. Бардакова*
Редактор *О. В. Грабар*

Відповідальний за видання *Ю. М. Афанасенко*

Технічний редактор *О. В. Лебедева*
Коректор *О. М. Журенко*

Підписано до друку 21.10.2014. Формат 84×108/16.

Папір газет. Друк офсет. Гарнітура Шкільна.

Ум. друк. арк. 6,0. Замовлення № 14-11/17-05.

ТОВ «Видавнича група «Основа»
61001, м. Харків, вул. Плеханівська, 66
тел. (057) 731-96-33
e-mail: office@osnova.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2911 від 25.07.2007 р.

ISBN 978-617-00-2259-2

© Пономаренко Л. В., Тютюнник С. В., 2014
© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2015

ЗМІСТ

Передмова	4
1 клас	5
Свято «Осінній вернісаж»	5
День ерудитів-знавців лісу. Вікторина «Загадки лісу»	9
Свято зимуючих птахів	11
Виховний захід «Щедре цілюще джерело тепла, краси і добра»	13
Гра «Квіткове поле»	15
Подорож «Знай, люби, бережи!»	17
Екологічна вистава «Господарик»	19
2 клас	21
Свято «Осіння казка»	21
Екологічна подорож «У царстві лісника»	27
Свято «Пташина ялинка»	31
Подорож до Країни квітів	39
Свято «День Землі»	43
Виховний захід «А вже весна, а вже красна!»	47
3 клас	51
Заочна екскурсія до осіннього лісу	51
Усний журнал «Подорож сторінками книги знавців природи»	55
Свято «Перелітні птахи України»	57
Усний журнал «Ми всі — господарі природи, тож збережемо її вроду»	61
Екологічна естафета «Блакитне намисто України»	65
Екологічна гра «Дивосвіт природи»	69
Година спілкування «Земля — мій дім, а я — господар у ній»	73
4 клас	79
Свято врожаю «Прийшов осінній Лука — з'явиться хліб та мука»	79
Інтелектуально-екологічна гра «Екологічний бумеранг»	83
Виховний захід «Схаменіться, люди, ще не пізно!»	85
Екологічна казка «Подорож Еколобка»	91
Виховний захід «Мандруємо країною Екологія»	95
Година спілкування «Умійте природу любити»	99
Усний журнал «Зігріємо землю своєю любов'ю, для наших нащадків її збережемо»	107
Додаток	115
Література	119

ПЕРЕДМОВА

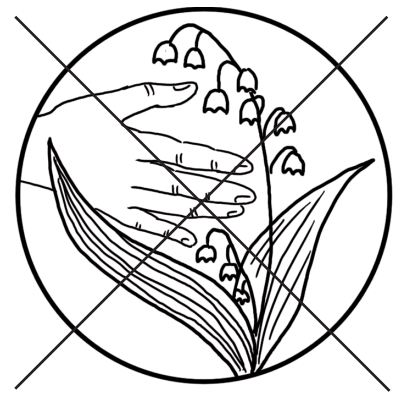
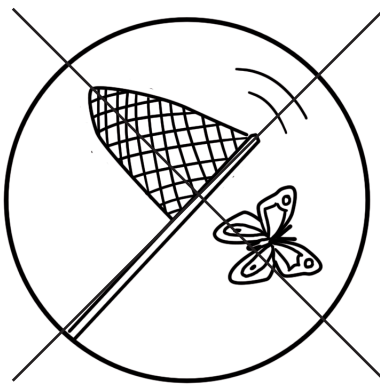
У наш час людство переживає надзвичайно критичний період своєї історії — період небаченого досі загрозливого для існування цивілізації зростання низки негативних факторів: деградації природи, зростання забруднення екології, деградації людської моралі.

Екологічна криза нівечить природу нашої країни. Розв'язання екологічної проблеми є одним з найголовніших практичних завдань для нашого суспільства. Від забруднення природне оточення страждає і хворіє: погіршуються умови життя рослин, тварин і самої людини.

На сучасному етапі і педагоги, і батьки усвідомлюють важливість навчання школярів правил поведінки в природі, збереження всього живого на Землі. Учені, які займаються проблемами екологічного виховання, вважають, що основи дбайливого ставлення до природи потрібно закладати у початковій школі. Молодший шкільний вік — найбільш цінний етап у розвитку екологічної культури особистості. Діти особливо чутливі до добра, допитливі. Саме в цей час слід закладати моральні основи, розвивати почуття прекрасного, вміння бачити красу природи. Тому екологічне виховання повинне починатися з раннього дитинства.

У наші дні питання екологічного виховання набуло нової актуальності, і розв'язати його — задача сучасної школи. Ми зможемо сформувати екологічний світогляд учнів лише тоді, коли екологічне виховання стане складовою частиною всіх без винятку сторін навчальної діяльності.

Метою виховних заходів, розробки яких подано у цьому збірнику, є: розширення і систематизація уявлень дітей про екологію як науку, вдосконалення навичок правильної поведінки у природі, виховання бажання охороняти і примножувати красу рідного краю.

1 КЛАС

Дата _____

Клас _____

СВЯТО «ОСІННІЙ ВЕРНІСАЖ»

Мета: створити розвивально-ігрове середовище; задовольнити пізнавальний інтерес учнів; розвивати увагу до слова, його значення, творчі здібності кожного учня; формувати комунікативну компетентність; здійснювати морально-етичне, естетичне виховання; допомогти набути знань і навичок, необхідних для сьогоденної та майбутньої трудової діяльності; виховувати працелюбність, любов і шану до рідної землі та її трудівників.

Хід заходу

Звучить ніжна осіння мелодія, двоє учнів заходять до зали.

1. Журливо музика заграла,
І закружляло в вальсі листя.
В країну осінь завітала
Красива, сонячна, барвіста.
2. Відкриваємо завісу ненароком,
Зазираємо в осінню пору року,
Вона тоді буває чарівною
Коли стає золотокою.
Отож, запрошуємо в осінь!

Діти заходять до зали під музику.

Г о с п о д а р

А у нас сьогодні свято,
Гостей зібралось багато.
Раді ми вас привітати,
Свято осені почати!

Г о с п о д и н я

Добрий день вам, люди добрі!
Щиро просим до господи!
Перший клас вас всіх вітає,
Щастя, радості бажає!
І, за давнім українським звичаєм,
Гостей дорогих ми вітаємо щиро!

У с і. Стрічаємо з хлібом, любов'ю і миром!

Г о с п о д а р

Візьму я в руки хліб духмяний —
Він незвичайний, він святковий.
Йому до ніг вклонитись треба!
Він — скарб найбільший на землі!

(Дарують хліб-сіть на рушнику.)

У ч н і *(по черзі)*

3. А чому так радість сяє
У очах діток малих?
Бо сьогодні — День врожаю,
Коровай гостює в них.
4. Він, пихатий і рум'яний,
Ліг на чистий рушничок,
А на тому короваї —
Солі білої дрібок,
І калини ґрона повні
Червоніють для прикрас.

5. Короваю, гість шановний,
Звідкіля прийшов до нас?
6. І сказала перша Оля:
— Коровай прийшов із поля.
Це не тільки коровай,
Це — колгоспний урожай.
7. — Коровай, — сказав Борис, —
Під дощем і сонцем ріс.
Пахне сонечком він красним,
І промінням теплим, ясным.
Пахне полем, колосками
Цей пахучий коровай,
В ньому праця тата й мами,
Що збирали урожай.

В е д у ч и й. Хліб — найбільше багатство. Бережіть кожну його крихітку!
Наші діти знають прислів'я про хліб, запам'ятайте і ви їх.

- Хліб житній — батько рідний.
- Без хліба нема обіду.
- Пахучий хліб — то щедрий дар землі.
- Де хліб, там і пісня.
- Ремесло на плечах не висить, хліба не просить, а хліб дає.
- Поки зерно в колоску — не засиджуйтеся в холодку.

Під ніжну музику діти сідають на місця.

В е д у ч и й. Діти, а кого немає на нашому святі? (Осені)
— А яка буває осінь? Давайте її покличемо!

У с і

Осінь, осінь! В гості просим!
З щедрими хлібами,
З високими снопами,
З листопадом і дощем,
З перелітнім журавлем.

З'являється Осінь. Танцює.

О с і н ь

Ось я — за сосною,
Ось і листя в'яне.
Осінь я! За мною
Йдуть густі тумани.
Ранками імлиста,
Вдень, як позолота.
Обриваю листя —
Це моя робота.

В е д у ч и й. Покажи нам, Осене, які щедрі дари зібрала ти на своїх ланах і полях!

Стукотять і вбігають діти.

О с і н ь. Звідки ви? Хто ви?

Д і т и. Ми — родина гарбузова!

О с і н ь

Ти, Гарбуз, всьому господар,
Ти найбільший на городі.
Як живе твоя сім'я?

Г а р б у з

Добрий день, красуне Осінь!
Все достигло й налилося,
Підростаємо щодня
Я і вся моя рідня.

А в т о р

По городу Гарбуз ходить,
Всіх із роду оглядає,

Кого хвалить, кого журить,
А кого і навчає.
І звернувся до газдині,
Солодесенької дині...

Г а р б у з

Розкажи мені, красуне,
Як ти влітку працювала?
Може, трохи лінувалась?
Чи сумлінно дозрівала?

Д и н я

Ой, Гарбузе-гарбузенько,
Вічно ти підозри маєш,
Не сидиш на однім місці,
По городу все гуляєш.
Бачиш же — я постаралась,
Нижнім соком вся набралась,
Налилася на всі боки,
І важкі вже мої кроки.

Г а р б у з

Ой, чудова ж господиня,
Моя, ніжна, смачна Диня.
А що скажуть огірочки,
Мої любі сини й дочки?

О г і р к и

Не свари нас, любий татко,
Гарно ми росли спочатку,
Та якось дощі дмухнули —
Заховатись ми забули.
Коли сонечко палило —
Ми листками не прикрились,
На кілках, шнурках висіли
І, звичайно, перезріли.

Г а р б у з

Що ж, розумію, та надіятися смію,
Що в прийдешнєє знову літо
Все завчас буде прикрито.
А що тут за каруселі? Чому всі такі веселі?

М о р к в а

Любий братику, послухай
І сестрицею пишайся,
Бо ж не просто я Морквиця,
Гарбузова я сестриця,
Я пробилась в депутати,
Скоро буду виступати
І доб'юся для городу
Перегнутою аж підводу! О!

Г а р б у з

Радий, радий, я, сестрице,
Маєш розум, хоч дівиця.
Пишна, гарна і в достатках,
А тепер ще й депутатка.
Ну, а як тут Бурячок,
Мій шановний своячок?

Б у р я ч о к

Що казати, я — у нормі,
Круглий, чистий, соком
повний.
Так вже кольором налився,
Ніби в Африці родився.
Буде борщ смачний,
червоний,
З бурячком таким чудовим!

Г а р б у з

Добре, добре, зрозумів,
Що ти роду не підвів.
А що скаже Бараболя,
Як жилося їй у полі?

К а р т о п л я

Хоч проблем було багато,
Та не буду нарікати.
Мене люблять, поважають,
Другим хлібом називають.
Можу бути у меню
Хоч по кілька раз на дню.

Г а р б у з

Так, звичайно, правду
кажеш,
Людам ти сердечно служиш.
Хоч циганської натури,
Та високої культури.
Задоволений я вами,
Бо багатий родичами.

Під музику всі сідають на місця.

Естафети

1. «Звари борщик».
2. «Збери врожай!».
3. «Спритні овочі».

О с і н ь

Шкода розлучатись,
Та настав вже час прощатись.
Вже тут зібрали урожай,
Уже спекли і коровай.
Ось він, пишний і рум'яний,
Що у всьому світі знаний.
Опустіли вже й сади,
Ось із них вам тут плоди.
Ще даю вам в нагороду
Ці плоди ось із городу.
Хай лине пісня з краю в край
Про коровай, про рідний край!

Звучить пісня «Зеленее жито». Осінь роздає свої дари.

В е д у ч и й. На цьому наше свято завершується. І яка б пора року не була в природі — осінь чи весна, зима чи літо, — я бажаю, щоб у нашій серці завжди була весна!

А Цибуля в нас чудова,
Правда, трохи гонорова.
Але, якщо лад у вас,
Страва буде — вищий клас!

Ц и б у л я

Не соромте мене, дядьку,
Бо покину зараз грядку,
Я серйозна у всіх справах,
І смачна у різних стравах.

Д и н я

Не сердись на дядька, любя,
Бо від нервів смаку згуба.
Усі знають — рід наш гарний,
Гарбузовий рід преславний.
Тож тепер, Гарбузе-батьку,
Всім подякуй для порядку.

Г а р б у з

Я вклоняюся всім г'речно,
І всім дякую сердечно,
А також даю наказ:
Щоб любили люди нас,
І смачні вживали страви —
Не псували тої справи.

У с і

Хай наш рід чудовий буде
На поживну користь людям!